

K diskusiji O REORGANIZACIJI TRGOVSKIH PODJETIJ V CELJU

Razvoj industrije, obrti in trgovine iz dneva v dan menja življenje v mestih. Celje, ki je že v preteklosti veljalo za eno izmed močno razvitih industrijskih mest, se pretvarja v eno najmočnejših industrijskih središč v Sloveniji in FLRJ. V ekonomskem smislu zahteva takšen razvoj posebne oblike trgovine, ki morajo odgovarjati gospodarski razvitosti mesta s tako močnim zalozjem, kot ga ima Celje. Zato se je spričo najnovejših ukrepov na področju blagovnega prometa, ki sproščajo trgovino in jo postavljajo na komercialno osnovo, pokazala potreba po reorganizaciji trgovskih podjetij. Ta zahteva se postavlja še bolj kategorično po ukinitvi strogega razdeljevanja blaga, ki je doslej mrtvil trgovino in ji odvzel njene osnovne funkcije. Organizacijske slabosti trgovine doslej niso prišle do izraza, z novimi ukrepi na področju našega gospodarstva pa te slabosti stopajo vedno bolj v ospredje in zahtevajo neko rešitev. Princip ponudbe in povpraševanja, načelo rentabilnosti, demokratizacija dela v podjetjih narekuje nove organizacijske forme, ki naj odgovarjajo tem spremembam.

Podjetja in oblastveni organi se že dalje časa posvetujejo o novi organizaciji trgovske mreže, ki se deloma že uvaža. Doslej v Celju ni bilo groističnih podjetij, ki bi naj oskrbovala maloprodajno mrežo celjskega bazena. Zato se bodo ustanovila v Celju tri groistična podjetja in to: Groistično podjetje »Prehrana«, groistično podjetje »Manufaktura-Galanterija«, ter podjetje »Kovina«. Iz dosedanjega groističnega oddelka Mestnega magazina in Okrajnega magazina, ki tvorita osnovo, se bo razvil bazenski groist. Kot tretje groistje deluje podjetje »Kovina«, ki se je razvil iz dosedanjega republiškega podjetja »Železnina« in trguje z vsakovrstnim blagom kovinske industrije. To podjetje ima svojo prodajalno na drobno, ker zato obstajajo vsi pogoji, podjetje v tej organizacijski obliki pa ima že svojo tradicijo. Groistična podjetja bodo delovala povsem na komercialni osnovi z moralno obvezo, da zalagajo maloprodajno trgovsko mrežo celjskega bazena. Brez dvoma pa bodo groistična podjetja lahko prodajala svoje proizvode tudi drugam, prav tako pa bodo maloprodajna podjetja mogla nakupovati blago izven svojega območja. Čim bolj bodo groistična podjetja uspešna oskrbovali maloprodajalce svojega bazena, tem manj bo stroškov, manj veržništva in nižje cene.

Dosedanja organizacija trgovine na malo ne ustreza več novim nalogam na področju blagovnega prometa. Široka mreža trgovskih podjetij, centralizirana v rokah ene uprave, postaja okorna, počasna in nesamostojna. V glavnem ima najširšo mrežo teh podjetij v rokah Uprava Mestnega magazina zato se pristopa k postopni decentralizaciji odnosno specializaciji trgovin. Doslej so se trgovine pretežno bavile s prodajo vsakovrstnega blaga, kar seveda ni več v skladu z novimi pogoji. Po predvideni organizacijski shemi bo ustanovljena posebna uprava za špecerijske trgovine, ki bo združevala 14 trgovin. Predvideva se porazdelitev kreditov na posamezne poslovalnice, da se s tem zagotovi potrebna samostojnost in odgovornost pri nabavi blaga, ki ne bo vezana na upravo, če se za to ne izrečejo poslovne same. V tem primeru bo vršil nabavo blaga poseben organ v območju uprave. V pogledu nabave blaga bodo imeli posebno veliko vlogo sveti potrošnikov, ki bodo s svojimi sugestijami poslovljem zagotavljali nabavo zadostnih količin tistih proizvodov, po katerih sprašuje naš potrošnik. Da bi se takšna organizacija špecerijskih prodajalnih monopolizirala, obstojajo že sedaj špecerijske trgovine Potrošniške zadrage kot protiutež in konkurenca.

Posebna uprava manufakturno-galanterijskih trgovin se bo izdvojila iz dosedanjega sistema Mestnega magazina in Okrajnega magazina. Formiranih bo 6 trgovin, ki bodo v okviru uprave specializirane v tem smislu, da bodo nekatere prodajale metersko blago, druge konfekcijo itd. Protiutež in konkurenco omenjenim trgovinam tvorijo manufakturna trgovina Potrošniške zadrage ter veleblagovnica. Vprašanje »Usnja« še ni dokončno rešeno, predvideva pa se ustanovitev samostojnega podjetja, ki bo obenem groistično in detajlno.

Kot tretja grupa, ki se izdvaža iz sedanjih organizacij Mestnega magazina, bo ustanovljeno podjetje »Kemikalije«, ki združuje 6 specializiranih trgovin in to: »Barve«, »Drogerijo«, »Kozmetiko«, »Kristalijo« in »Parfumerijo«. V pogledu samostojnosti veljajo za ta podjetja enaki pogoji kot za ostala.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Savinjski vestnik

CELJE, 24. novembra 1951

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE MESTA CELJA, OKRAJEV CELJA-OKOLICE IN ŠOŠTANJA

V celjskem okraju priprave za občne zборе niso povsod dobre

V splošnem se v okraju Celje-okolica na občne zборе živahno pripravljajo. Mnogokje so bile širše konference, katerih so se udeležili odborniki vaških odborov OF in zastopniki ostalih množičnih organizacij ter društev. Na teh sestankih se pogovarjajo o političnih, kulturnih, gospodarskih in komunalnih zadevah njihovega kraja. Pripravljajo podrobne pregledne dosedanjega dela frontnih organizacij in sestavljajo predloge za kandidatne liste. Ponekod so sklenili, da se bodo nekateri vaški odbori, ki imajo premajhno število članov in premajhno področje, poleg tega pa nimajo sposobnih ljudi za vodstvo, združili. V Polzeli in tudi drugje so takoj po seji Okrajnega odbora OF pričeli s pripravami. V številnih krajih so takoj po krajevni širši konferenci imeli seje vsi vaški odbori. V Grižah marljivo pobirajo članarino in pregledujejo vrste članstva. Dobre priprave so še v Štorkah in nekaterih krajih kozjanskega in šentjurskega sektorja.

Toda ni povsod tako. Tudi tam, kjer se priprave marljivo vršijo, se ne kažejo številne pomanjkljivosti. Rok za izvedbo občnega zbora je sicer kratek (do 15.—20. decembra), vendar ponekod preveč hitijo, tako da ne more biti nobenih kvalitetnih priprav. Na Frankolovem mislijo, da je to formalnost — celo precej razgledan krajevni aktivist je predlagal, da se izvede občni zbor OF in zbor volivcev istočasno in skupaj. Kakšen bo občni zbor tam, kjer so na prvih sestankih sklenili, da se bo občni zbor vršil še čez par dni. Pri Sv. Jederti so najprej sklenili, da bo občni zbor 18. na širšem sestanku dne 16. t. m. pa so ugotovili, da to ne bo mogoče, ker ni teren za to pripravljeno. Zato so sklenili, da bo občni zbor šele 2. decembra in se bodo do takrat temeljito pripravili.

V številnih krajih se pripravljajo na občne zборе kakor na povprečne množične sestanke. Nimajo posvetovanj na konferencah ne nudijo odgovorov na

številna notranja in zunanja politična vprašanja, ki prisotne člane zanimajo. Ne razpravljajo o sprejemu novih članov in o izključitvi tistih posameznikov, ki na splošno že dolgo kažejo sovražen odnos do OF. Kaj čakajo še v Rimskih Toplicah, da ne izključijo iz članstva OF Cvek Eve in njenega sorodnika Cvek Valentina iz Strenskega, ko vendar vedo, da imata sovražen odnos do vseh naših ukrepov, da k temu zavajata še druge in ko vedo, da se ne udeležujeta volitev in da sta bila simpatizerja okupatorja?

Prvi občni zbori, ki so se izvršili so bili slabo pripravljeni. Vaški odbor OF v Globokem pri Rimskih Toplicah je moral občni zbor preložiti zaradi premajhne udeležbe članov. V Lokavcu, ki se je združil z Gračnico, je občni zbor dobro potekel. Izvolili so tudi nov frontni odbor. Bolj slab je bil občni zbor v Lazah pri Rimskih Toplicah, kjer so bile priprave zelo površne. Občni zbor v Jurklostru, ki se je vršil v nedeljo, je pokazal veliko zanimanje članstva za splošne probleme in tudi to, da tam na frontno organizacijo mnogo dajo. Toda, da so tudi tam bile priprave hitre in zato površne, je dokaz, da so člani med občinim zborom in tudi še po zaključku prihajali, ker so mislili, da se bodo volitve vršile kot prejšnja leta, to je da bodo volišča odprta ves dan.

Dolžnost članov krajevnih in okrajnega Izvršnega odbora OF je, da se seznanijo z vsemi pomanjkljivostmi v pripravah, da skrbno pojasnjujejo odborom in krajevnim aktivistom in jim pomagajo z nasveti in pri razdelitvi dela na posamezne odbornike. Dobro in temeljite priprave so jamstvo, da bodo občni zbori res uspešno potekali. Več skrbj vsebinski strani občnih zborov, to je pripravi ocene političnega in gospodarskega stanja dotičnega kraja, letnemu poročilu in temeljitemu posvetovanju, kateri najboljši člani naj vodijo frontne organizacije v bodočem letu.

Kolektiv Keramične industrije v Libojah bo moral ubrati drugo pot

Nihče ne more trditi, da se podjetje v Libojah od osvoboditve do danes ni v ničemer spremenilo. Marsikaj so dozdaj, veliko stvari popravili in uredili in tudi ustvarili delne pogoje za napredek podjetja. Vendar pa še marsikaj manjka in bode v oči.

Oglejmo si pred približno enim letom zgrajeno stanovanjsko kolonijo. Na vzvišenju iznad tovarne je gradbeno podjetje »Beton« zgradilo tri provizorije. Dva sta toliko dokončana, da so se stanovalci za silo vselili, dočim je ostal tretji nedokončan.

Kolonija je brez kanalizacije — pravzaprav so jarki skopani tako da služijo prebivalcem za preskakanje, cevi pa seveda manjkajo in jih v kratkem tudi položiti ne bodo mogli več, ker se bo zemlja sesula. Kleti v provizorijah so neuporabne, ker so polne vode, stranišč takorekoč ni, pitno vodo morajo donášati po stezah, ki vodijo do provizorija, o čistoči in redu okoli barak pa boljše da ne govorimo.

Veliko krivde za neurejeno stanje, zlasti okoli provizorijev, brez dvoma nosijo tudi stanovalci, ki bi v poletnem času lahko marsikaj uredili in zboljšali vsaj tisto, kar se zboljšati da in kar bi bilo predvsem njim samim v korist.

Prostori, v katerih je tovarniška menza, so bili in še bodo kamen spoditve vsem, ki si bodo to menzo ogledali. Prav gotovo ni dovolj, da se izmenjujejo samo upravniški menze. Čuta do reda in čistoče, do ljudi in njihovega zdravlja in tudi pravičnega odnosa zainteresiranih do menze manjka. In končno bi tudi bila dolžnost, da vsaj nekdo upošteva že obstoječe predpise glede ureditve takih ustanov.

Vhod v tovarno ni prav nič prikupek in lep. Razbiti krožniki in druge črepinje pomešane z lešem in katranom, ki se cedi do glavne vhodne ceste ne more služiti za reklamo niti tovarni niti njenim izdelkom.

In tovarna? V letošnjem letu je bilo predvideno, da bodo gradili zvezni trakt, v katerem naj bi bile centralne sanitarne naprave, pa se je vse skupaj izjalovilo. Res je, sedaj je za take ureditve težje, kakor je bilo prejšnja leta. Z malo več prizadevanja, razumevanja in volje bi bili lahko tudi v tej tovarni marsikaj uredili, kakor je pač storila večina naših podjetij.

Zato je sedaj v Keramični tako stanje, da razen par izredno umazanih stranišč, ki mimo grede rečeno skoraj niso uporabna, nimajo najosnovnejšega, kar bi zadovoljevalo higienske potrebe zaposlenih. Garderob ni, umivalnice razen nekaj posameznih pip z industrijsko vodo, kljub izredni potrebi zaradi umazane delavice, v tej tovarni ne poznajo, kakor tudi ne kopalnice in sobe za higieno žena. Celo pitno vodo, ki je v okolici tovarne ni malo, morajo v vrčih donášati iz sosešine.

Lepo je urejena nova slikarnica, ki je za zgled drugim prostorom.

Mogoče bi se dalo še kaj povedati o proizvodnji, o laboratoriju, o novih in starih pečeh, o lomu, o kopanju glin in še o čem drugem, vendar pa naj bi bil to predmet prihodnjih obnavljanj.

Nastaja vprašanje kdo je za tako stanje kriv. Prav gotovo drži namreč

Priprave na frontne občne zборе v Šoštanjskem okraju

Frontne organizacije se v šoštanjskem okraju že dalj časa pripravljajo za uspešno izvedbo občnih zborov osnovnih frontnih organizacij. V večjih frontnih organizacijah so že sestavili kandidatne liste in se pogovorili s kandidati tako, da bo mogoče v najkrajšem času izvesti občne zборе.

V pripravah so doslej najboljši frontni odbori na področju KJLO Rečica ob Savinji, kjer so se te naloge z vso vestnostjo oprijeli. Vaška odbora OF Bele vode in Družmirje tudi ne zaostajata pri uspehih. Spričo takega poleta predvidevajo, da bodo v šoštanjskem okraju občni zbori frontnih organizacij do 15. decembra že končani.

Frontovci Jožefovega hriba se pripravljajo na volitve

Krajevna organizacija OF na Jožefovem hribu bo imela v torek 27. novembra ob 19 na »Skalni kletici« občni zbor Fronte, na katerem bodo izvolili nov odbor. Pri zadnjih volitvah so bili na terenu Jožefov hrib izvoljeni trije odbori z namenom lajšanja dela na obširnem terenu. Ta dobitve odborov pa ni pokazala pravega uspeha, zaradi česar sta se v teku leta združila drugi in tretji odbor v en odbor. Na sestanku aktivistov pa je bilo sklenjeno, da se ukine tudi prvi odbor in bo po volitvah obstajal za ves teren Jožefovega hriba zopet samo eden odbor. M.C.

Podjetje Beton praznuje 'Novo leto'

Splošno gradbeno podjetje »Beton« v Celju je 47 dni pred rokom in 15 dni pred dano obvezo izpolnilo svoj letni plan na vseh gradbiščih.

Podjetje je imelo v letošnjem letu velike planske naloge predvsem na gospodarsko važnem gradbišču v Železarni Štore. Samo na tem gradilišču je bilo izvršeno dela za 60 milijonov dinarjev. V Železarni Štore so bili končani objekti kot 46 m dolga livarna kjer bo mogoče ulivati 20 tonske valje. Zgradili so nadalje tudi nov industrijski tir, razbijalnico starega železa, obhodno cesto, regularili so potok Bojano, 2 stanovanjska bloka za 36 stanovanj in blok za 18 stanovanj pa v surovem dovršilo. Poleg tega so napravili velika pripravljalna dela za gradnjo nove elektro-peči, katere bo prva te vrste v naši državi. Samo za ta objekt je bilo izkopano in odločeno 40.000 m³ odkopnega materiala. Podjetje je za vsa ta dela uporabljalo mehanizacijo kot bager za odkop zemlje, štiri buldožerije in lokomotive. Poleg teh del je podjetje izgradilo v Celju tovarno organskih barvil, katere že obratuje in mehanične delavnice v Cinkarni. V Zagorju pa večje sanitarne naprave za rudnik, v Trbovljah Centralne rudniške delavnice in v Hrastrniku Samski dom.

V čast 10. letnice JA je podjetje tekmovalo na vseh poljih, tako v produkciji, kulturno-prosvetnem delu, izvenarmadni vzgoji in fizikulturi. Za pravičen razvoj fizikulture je s prostovoljnim delom zgradilo športni stadion, ki je bil odprt 8. septembra 1951 in se s pridom uporablja. Na tem prostoru je bilo zgrajeno dvostezno kegljišče, katero je za enkrat najlepše v Sloveniji.

V čast dneva republike pa si ob športnem prostoru gradijo nov Sindikalni dom, kjer bo napravljen oder za razvoj kulturno-prosvetnega življenja. Na dan republike 29. t. m. bo v tem prostoru prva prireditev.

Kegljaška sekcija športnega društva »Beton« je prejela za mesec oktober diplomu kot najboljšo športno društvo od glavnega odbora ZB Slovenije.

Celoten kolektiv je med gradbenimi podjetji eden najboljših, saj si je v času tekmovanja v čast JA že trikrat zaporedoma priboril prvo mesto.

Kako bomo praznovali 29. november

Odbor za proslavo 29. novembra, ki dela pri Mestnem odboru Osvoobodilne fronte je ob sodelovanju množičnih organizacij in Telovadnega odbora pripravil načrt praznovanja.

Na predvečer praznika bodo zagoreli na večjih krajih kresovi, katere bo prižgala naša mladina. Da bo razpoloženje še živahnejše, bomo slišali streljanje, katerega bo vodil kapetan Belamarič. V dvorani kina Metropol bo ob 20. uri slavnostna proslava, na kateri bo govoril sekretar Mestnega komiteja tovariš Šumrada Vinko. Nato bo izvajal Pevski zbor Slovenske filharmonije pod vodstvom Rada Simonitija pevski koncert. Po proslavi bo v vseh prostorih restavracije OF družabna prireditve. (Mladini izpod 16 let vstop zabranjen.)

Na praznik bo igrala po mestu v zgodnjih jutranjih urah godba SKUD »France Prešeren«, ob 8. uri pa se prične v Gaberju (telovadnica Toneta Kosa) tekmovalen bojniški pohod vseh množičnih organizacij, ki bo trajalo do 12. ure.

Razen tega bodo številne proslave še po periferiji in sindikalnih podružnicah, kjer bodo sodelovale sekcije kulturno umetniških društev. Po tovarnah že sedaj pripravljajo programe. Pogosto se oglašajo telefonski zvoncec na Mestni odbor Ljudske prosvete, kamor se obračajo prireditelji po nasvete. Mestni odbor Ljudske prosvete opozarja vse prireditelje, da za proslavo najdejo v »Obzorniku«, »Novem svetu« in »Novih obzorjih« mnogo primerne gradiva za program.

Odbor za proslavo 29. novembra želi da bi praznovanje našega državnega praznika prineslo vsem delovnim ljudem veselo in praznično razpoloženje.

Streška družina »Rozman Stane« iz Laškega je priredila partizanski marš

Streška družina »Rozman Stane« je bila ustanovljena šele letos, vendar je uspeła v tem kratkem času zbrati 87 članov, med njimi tudi 5 žensk.

Poleg rednih vaj je družina izvedla že pet tekmovalj. Pred kratkim so imeli partizanski marš. Dve skupini, od katerih je vsaka imela godbo, sta šli na pot v dveh smereh. Ena po hribih na desnem bregu a druga po levem bregu Savinje. Spotoma so se oglašali po vseh vaseh. Vaščani so jih prisrčno sprejeli in jim nudili vsega kar so premogli. S seboj so imeli tudi kuhinjo, ki jim je med potjo nudila vsakemu obrok hrane. V Rimskih Toplicah, kamor so po nekaj urah prispeli in se združili v eno samo skupino, so priredili prsto zabavo in streljanje na glinaste lonce. Iz Rimskih Toplic so se vrnili skupno v Laško.

Udeleženci pohoda so si pridobili na maršu dokaj izkušenj na polju izvenarmadne vzgoje. G. D.

KLUB PRI MO OF V CELJU

Obveščati prebivalce Celja in okolice, da bo odgovarjal na nejasna vprašanja v zvezi z novim finančnim sistemom. Finančna vprašanja pošiljajte ali prinesite v Klub pri MO OF, Kajuhova ulica 1. najpozneje do 1. decembra, nakar bo določenega dne v Klubu diskusija po vseh vprašanjih in bode zainteresirani dobili zaeleznice odgovore.

Udeležite se v čim večjem številu te razprave!

TELOVADNO DRUŠTVO »TONE KOS« CELJE

priredi 29. novembra 1951 ob 8. uri zjutraj propagandno tekmovalen bojniški pohod. Sodelujejo vsa športna in telovadna društva, ZB, JA in množične organizacije.

Start in cilj je na Mariborski cesti 28 pred telovadnim domom.

To tekmovalen bo v čast dneva republike!

CE REKE PRESTOPAJO BREGOVE SVOJIM STRUG

Poročila o velikih poplavih pričajo o velikih katastrofah. Največje škode so poplave naredile v Italiji. Reka Pad je močno narasla, da so morali evakuirati cela mesta. Številni človeških živci se niso mogli ugotoviti. Marsikje so ljudje odrezani od ostalega sveta, tako da jim morajo s letali in helikopterji donášati potrebno hrano. Ljudje v teh krajih doživljajo prave tragedije, škode, ki so jih te poplave naredile, cenijo na več sto milijard lir. Nesrečnim prebivalcem upoštevaj, da Italija pomaga vse italijanske ljudstvo in tudi druge države zbirajo prispevke za pomoč. V Trstu je naša gospodarska delegacija darovala 500.000 lir za poplavljenca. Ta delegacija zbira med Tržačani prispevke. Zbrali so že nad 100 ton materiala in nad 14 milijonov lir.

Pa svetu...

Z ZASEDANJA OZN V PARIZU

Na zasedanju Generalne skupščine v Parizu so delegati Sovjetske zveze in satelitskih držav skrajno nekompromisni, kot so bili vedno. Višinski sicer v svojih govorih vedno govori o miru, o zmanjšanju oboroževanja, pri razpravi sam pa ne sodeluje aktivno s predlogi in dejanji, še huje, on celo zavira uspešno delo Generalne skupščine OZN.

Jugoslovenska pritožba zoper države Vzhodnega bloka je bila z veliko večino sprejeta na dnevni red. Sovjetski poizkusi, da bi zavrnili tozadevno razpravo z dnevnega reda, ali da bi jo vsaj odročili na zadnjo točko, so propadli. To vprašanje smatra večina držav članic OZN za prav tako važno, kot je vprašanje Koreje, Nemčije, Avstrije, itd.

Ustanovljen je bil tudi pododbor pri OZN za Balkan, ki bo proučeval dogodke na Balkanu in seznanjal Varnostni svet z vsemi dogodki v tem delu sveta.

V torek je imel pri razpravi o razorožitvenem načrtu govor ameriški zunanji minister Acheson, ki je v tem pogledu dal konkretne predloge za izvedbo razorožitve. Višinski in satelitski delegati po tem govoru ves dan niso spregovorili, čeprav so jih delegati opominjali na to, naj vendar spregovorijo o odločitve besede, ki jih z velikim pričakovanjem želi slišati zaradi miru zaskrbljeno človeštvo.

Nedavni govor Edvarda Kardelja v Parizu so komentirali po vsem svetu in podprli Jugoslavijo v njenem boju za enakopravnost in pravico.

NA KOREJI »VSE PO STAREM«

Pred dnevi je že izgledalo, da bodo pogajanja rodila uspeh. Sile OZN so predložile predlog, ki se je pokrival z zahtevami Severnih Korejcev in Kitajcev. Sedanja bojna črta ni veljala za demarkacijsko črto, če se sporazum v 30 dneh doseže. Sporazum še ni dosežen glede zamenjave vojnih ujetnikov, glede umaknitve tujih čet in glede določitve preveza napadalca v korejskem konfliktu.

Kakor poročajo tuje agencije, je general Ridgway poslal ameriškemu zunanjemu ministru izjavo o usodi ameriških vojnih ujetnikov na Koreji. Poročilo navaja, da je bilo najdenih 363 trupel ameriških vojakov, ki kot ujetniki niso umrli naravne smrti ali od posledic starih ran. Na Koreji pogrešajo 10.800 zavrnjenih vojakov in iz precej zanesljivih podatkov se je zvedelo, da je bilo okoli 6000 ujetnikov umorjenih. Pekinški radio sicer trdi, da so te izjave izmišljene in da gre ameriškim in zavrnjenim ujetnikom očitno očitno.

Na fronti boji niso prenehali, njih obsej pa je zmanjšal zaradi nastopajoče zime in zaradi pričakovanja izida pogajanj v Pan Mun Djonu.

POTOVANJA PREDSEDNIKA MOSADIK

Priletni predsednik perzijske vlade Mosadik je v svojem boju za nacionaliziranje perzijske nafte kljub boleznim zelo živahen. Po večtedenskem potovanju po ZDA je v torek zvečer prispel v Evropo. V Haagu se je sestel s stalnim delegatom Perzije v OZN Etezamom, v sredo pa so že sporočili, da je prispel v Kairo. Namen tega obiska v Egiptu niso uradno objavili, vendar se da slutiti, da je v zvezi z zadnjimi dogodki v obeh državah, namreč v odnosu Perzije in Egipta do Anglije. Kakor poročajo tuji časopisi, je opozicija proti Mosadiku v perzijskem parlamentu vedno večja. Mosadik se trudi obdržati dosežene uspehe še vneprej. Pošiljke nafte Angliji se niso zmanjšale in kakor Mosadik pravi, gre ta nafta za odplačilo britanskih naprav v Perziji.

SOVJETOM PRIJA SPOR MED ANGLIJO IN EGIPOTOM

»Reuters« je iz zanesljivih virov dobral, da je Sovjetska zveza ponudila Egiptu gospodarsko pomoč, če bo vztrajala v razdvojenosti z Anglijo. Medtem, ko se ves svet trudi, da bi obe stranki pomirili in sporazumel, se Sovjeti poslužujejo podbojavanja. Andrej Višinski je baje dal naročilo svojemu spremstvu, naj pripravi sestanek z vsemi delegati »nezadovoljnih« strank na Bliznjem in Dalnjem Vzhodu. To je zopet dokaz moskovske politike, ki nacionalna prebujenja kolonialnih in polkolonialnih narodov želi obrniti v svoj prid.

Odgovor kmetijske zadruge na Vrnskem

Na članek, ki smo ga v predhodni številki našega lista objavili pod naslovom »Kaj je preskrba z drvmi nezadovoljiva?«, nam je KZ Vrnsko poslala odgovor, ki ga zaradi pomanjkanja prostora objavljamo v nekoliko skrajšani obliki.

Dopisnik kritizira KZ Vrnsko, da je v zaostanku pri izvedbi gozdarskega plana, ni pa upošteval objektivnih težav, katere ima KZ pri tem. Predvsem kritizira KZ, češ da se je bavila s prostimi prodajami lesa. Odgovorjamo mu, da je KZ prodala po prostih cenah v letu 1951 po izidu uredbe o prosti prodaji samo 48 m³ rezanega in 56 m³ tesanega lesa. Pripominjamo, da je KZ odkupovala proste viške lesa le od tistih posestnikov, kateri so obvezni oddaji zadostili ter na podlagi sečnih dovoljenj, katere so prejeli od poverjenstva za gozdarstvo in lesno industrijo, seveda na podlagi uredbe o prosti prodaji gozdnih sortimentov. Nadalje je KZ pripravila 43 m³ rezanega lesa, katerega je oddala za nabavo kinoparavare, ki je na Vrnskem nujno potrebna za dvig kulturno-prosvetnega dela. Če pogledamo na strani, da smo prodali po prostih cenah skupno 147 m³ lesa, a sečnih dovoljenj so prejeli gozdni posestniki od poverjenstva za gozdarstvo in lesno industrijo skupaj za 271 m³, ugotovljamo, da nismo kršili uredbe o prosti prodaji gozdnih sortimentov, temveč smo se le točno pridrževali, a količine odkupljene se po prostih cenah smo pripravili za obvezno oddajo LIP-u in jih nameravamo vrniti pri poznejšem obveznem odkupu. Čudimo se, da dopisniku ni znano, da ima KZ stalno zaposlenega lesnega manipulantja,

kateri bi moral skrbeti za odkup obvezne oddaje gozdnih sortimentov in je izvajanje gozdarskega plana odvisno predvsem od njega. Dopisnik se spodkita predvsem na predsednika KZ, češ da se je zanimal le za proste odkupe, da za obvezno oddajo ni imel časa. Predsednik KZ se je zanimal za obvezno oddajo ter je na množičnih sestankih apeliral na gozdne posestnike, da čimprej oddajo gozdne sortimente in jim tudi oblaševal nov način obračunavanja lesa. Zdi se nam, da dopisniku ni znano, da se je predvsem v Savinjski dolini pojavila parola, da ni več obvezne oddaje lesa, kar je močno vplivalo na izvajanje gozdarskega plana. Lahko trdimo, da KZ tudi pri poverjenstvu za gozdarstvo in lesno industrijo ni našla potrebne pomoči.

Nadalje dopisnik kritizira KZ, češ koliko je zaslužila pri prosti prodaji, čeprav ima KZ pri obveznem odkupu lesa izgubo. Zato mora to kritiko iskati pri prosti prodaji, kajti regres ne krije stroškov, ki nastanejo pri obveznem odkupu lesa. Izgleda, da dopisnik ne ve, da so tudi KZ strogo vezane na rentabilnost in da si morajo ustvariti lastna sredstva za nadaljnji obstoj. Ker je tu kritiziral predvsem predsednika KZ sporočamo, da je bil on do konca avgusta stalno zaposlen pri OZK Celje-okolica ter zato smatramo, da ne pade vsa krivda zaradi nezadovoljivega poteka plana na njega.

Upamo, da je vsem znano, da je KZ Vrnsko do letos bila vedno med prvimi v izvedbi gozdarskega plana, zato smatramo, da dopisnikova kritika naše zadruge ni bila povsem objektivna.

V Stranicah kopljejo črni premog

Na rojstni dan maršala Tita je skupina bivših rudarjev iz Stranic sklenila, da bo do Dneva republike izkopala nov rov do ležišča črnega premoga, ki je bil desetletja znan našim kovačem daleč naokoli pod imenom »črni ugleč«. Obvezo so izvršili pred določenim rokom, kajti že pred mesecem dni se jim je posrečilo prebiti debelo plast kamena in pred očmi željnih rudarjev se je pojavila precej debela plast črnega premoga odlične kakovosti. Mali kolektiv, ki je doslej pokazal veliko vztrajnost, intenzivno nadaljuje z delom, kajti za rudnik, ki je bil doslej krajevnega značaja in pod tehničnim vodstvom rudnika Laško, so se začele zanimati bližnje tovarne, ki so obljubile vso potrebno pomoč.

V MOZIRJU LAHKO LJUDJE PONOCI UMIRAJO...

Mozirska lekarna bi morala imeti nočno službo. Toda ker upravnik lekarn nima stanovanja v trgu niti doma, tudi dnevne nočne službe ni. Stanovanska komisija se zelo počasi nosi pri svojem delu. Le pomislimo, da nekdo resno zbolí preko noči in so zdravlila nujno potrebna. Mar naj tak siromak umre zaradi birokratske zaspornosti stanovanske komisije KLO Mozirje?

PIONIRJI OSNOVNE SOLE V STRANICAH SO MARLJIVI

V letošnjem letu je precej dobro obrodil kostanj. Pionirji osnovne sole v Stranica so ga nabrali okrog 1500 kg in dobili za njega preko 30.000 din. Vsega so oddali v kmetijski zadrugi in tako prispevali k zbolšanju prehrane mestnega prebivalstva.

Za nadaljnjo krepitev pravosodja in zakonitosti

(Nadaljevanje in konec)

Politični pomen zakonitosti je namreč prav v njeni zvezi s svobodo in pravicami državljanov. Te so v praksi lahko najbolj pogosto prizadete po organih državne uprave, ko ti najčlovejši in neposredno posegajo v življenje državljanov tako, da dobiva vprašanje krepitve zakonitosti poseben pomen prav na področju državne uprave in njenega dela. Zato sta resolucija IV. Plenuma in referat tov. Rankovića to posebej poudarjala, zato se predvideva kontrola dela organov državne uprave s strani sodišč na pobudo prizadetih državljanov samih s tem, da sproži administrativni spor o zakonitosti konkretne odločbe upravnega organa. Povečana pristojnost okrožnih sodišč, ki postanejo tako v osnovi odločujoči na prvi stopnji v vseh važnejših vprašanjih in možnost, da Vrhovno sodišče sodi na drugi stopnji, sta nadaljnji važni novosti, ki pomenjata približanje višjih sodišč ljudstvu in samim tem zmanjšujeta nevarnost njih birokrati-zacije na eni strani, povečujeta pa vsled enotnosti sodne prakse preko odločb Vrhovnega sodišča pravno sigurnost na drugi strani. Prav ta večja intenzivnost pomena zakonitosti v našem življenju, ki je s temi ukrepi v pravosodju v večji meri zagotovljena, potrjuje to, kar mora biti jasno slehernemu članu naše skupnosti, to da mora država delovnega ljudstva kot višja oblika demokracije, višja po svojih družbeno-političnih osnovah in značaju, dosledno uveljaviti zakonitost kot enega važnih načel svojega notranjega reda. Zakonitost pa je v kratkem to, kar je zapisano v čl. 8 Ustave: »Vsi akti organov državne uprave in pravosodja morajo temeljiti na zakonu« pri čemer predstavljajo zakoni t. j. pravni red sredstva, s katerimi se določa ono, kar je v prehodni dobi razvoja od kapitalizma k socializmu važno za urejanje družbenih odnosov. Zato so bile že doslej pri nas v očitnem nasprotju s socialistično zakonit-

ostjo in predmet ostre kritike Partije neke »leve« revolucionarne teorije o prednosti politične smotnosti pred zakonitostjo, ali o nasprotju med revolucionarnostjo in zakonitostjo, itd., ki so se in se še, čeprav že izjemno, v vulgarni obliki izražajo nekako takole: »Socializem bi bil dosti lažje graditi, če ne bi bilo zakonitih predpisov...« Da velja isto in še v večji meri za pojave samovolje, to je direktne kršitve zakonitosti brez skrivanja za revolucionarnostjo, je seveda očitno. Zakonitost z vidika zaščite pravic državljanov, ki se konkretno še posebno odraža tudi v novem kazenskem zakoniku in v prav zadnjem času sprejetem Zakonu o prekrških, je nujna in logična posledica poglobljanja demokracije pri nas v smeri pritegnitve državljanov k neposrednemu sodelovanju v državni upravi in pri vodstvu gospodarstva, kar pomenja sicer večje dolžnosti, jača pa istočasno zavest večjih pravic in osebne veljave, ki naj prav preko novih ukrepov dobi tudi praktično možnost uveljavitve.

Kor naša Partija nikdar ni sprejemala sklepov in resolucij rad; teh samih, ampak da da svojim članom konkretno osnovo za akcijo, so sklepi IV. Plenuma CK KPJ v zadnjih mesecih izvršeni, deloma pa pred izvršitvijo. Potrebne so seveda obsežne priprave, zato, da ne bi konkretno uveljavljanje linije Partije na področju pravosodja in zakonitosti zgrešilo smotra, predvsem pa, da se da čimveč možnost tako v pravosodju delujočim in drugim zainteresiranim državljanom, da s svojimi sugestijami, predlogi in nasveti ustvarjalno sodelujejo pri formalnem uzakonjenju sklepov Plenuma. Tako sta bila na zadnjem zasedanju Ljudske Skupščine FLRJ sprejeta novi Zakon o prekrških in Zakon o izvrševanju kazni, že preje pa so bili pripravljani osnutki novih zakonov o sodiščih, o Javnem tožilstvu, o odvetništvu, o kazenskem postopku, o administrativnem sporu in dani v disku-

Poslovanje podjetja „Kurivo“ in nekaj polasnili k pritožbam potrošnikov

Zelo pogosto se slišijo razne pritožbe potrošnikov, ki so nezadovoljni z dobaviteljem premogom ali drvmi, pred tednom dni pa smo čitali v »Savinjskem vestniku« obširnejšo polemiko o raznih napakah in nepravilnostih v poslovanju podjetja »Kurivo«. Pisce članka »Zgodba o drveh« je predvsem obdelal problem preskrbe z drvmi s kritične strani, ni pa zajel vseh vprašanj, ki so s tem v zvezi. Ne bi bilo prav, če bi trdili, da v poslovanju podjetja »Kurivo« ni napak in pomanjkljivosti, pravtako pa ne bi bilo prav, če ne bi istočasno videli vse težave s katerimi se omenjeno podjetje bori.

Marsikateri potrošnik si predstavlja, da bi moral dobiti drva A razreda povsem gladka brez greč, suba, enakomerno razcepljena, skratka takina drva, ki jih vidimo razstavljenih na raznih prilikah za izvoz. Vendar temu ni tako. V razred A spadajo vse vrste drv za kurjavo navedene v jugoslovanskem standardu, in sicer: cepanice in okroglice 1m dolžine s toleranco 5 cm daljših ali krajših polen. Okroglice so od 5 cm premera dalje z osekanimi grami na koncih priprazane s toleranco 10 odst. nagubitih komadov. Gozdni red celo navaja, da se morajo posekati v gozdu celo okroglice od 8 cm naprej. Od te vrste drv se morajo po odločbi Gospodarskega sveta FLRJ izločiti vsa ona polena, ki se smatrajo za tehnični sortiment (celuloza) in služijo nadaljnji predelavi. V B razred se uvrščajo slabe cepanice in okroglice, nadalje vrste nad 2 cm, tsnale, itori in panji ter kratka drva od 30 cm dolžine naprej.

V veliki večini se vrši dovoz drv na skladišča po železnici. Drva so zelo pogosto anarhično nametana v vagona. Na vsakem tovarnem listu je označena izmera prostornine vagona in po logiki bi morala količina drv odgovarjati tej prostornini. Vendar je praktično nemogoče, da bi se drva zalagala v vagona tako tesno, da bi vmesnega prostora ne bilo. Pa tudi to ni nikjer predpisano. Ista pravila v izdavih potrošnikom veljajo tudi za vse. Ima drva brez značnega prostora odgovarja 1,33 prm.

Povsem je izključeno, da bi nastajali na račun potrošnikov neki viški. Res pa je, da je »Kurivo« MLO poleg široke potrošnje založilo še vrsto sindikalnih organizacij, kakor železničarjev, poštarjev, Cinkarne, Tov. emalj. posode. Prav tako zalaga »Kurivo« MLO potrošnike Maribora in Ljubljane.

Res je, da je kvaliteta drv v zadnjem mesecu slabša in da so tudi pogoji izdave slabši, ker je naval potrošnikov zaradi bližajoče zime vedno večji. Povpraševanje po drvah presega ponudbo in je izdava vezana na terminske pošiljke.

Se nekaj o premogu. Podjetje ima odobrenih 4 in pol odst. za kalo, ki nastane zaradi prevoza, osušitve in razdrobitve. Stranke, ki prejmejo premog takoj iz vagona, dobijo boljše kvalitete, dotim stranke, ki prejmejo premog iz skladišč, slabšo kvaliteto. Večji del premoga dobiva podjetje iz Velenja, ta premog pa ima zelo veliko zdrobo, ponovna separacija pa je praktično neizvedljiva. -g.

ni obrtniki, ki so imeli preko Obrtnih servisov možnost nabavljati blago po nižjih cenah kot ostali potrošniki. V kolikor pa je za kritično blago potrebno sistem kontingentiranja, pa isto funkcijo lahko opravlja tudi Grosistično podjetje »Kovina«.

Reorganizacija trgovskih podjetij je v teku, deloma pa je že izvedena.

Pozivamo Svete potrošnikov, podjetja ter vse državljane, da se udeležijo diskusije o reorganizaciji trgovskih podjetij. Svoje predloge in pripombe naj pošiljajo na Izvršni odbor MLO Celje.

R. G.

...in dama

ELEKTRIFIKACIJA NASIH ŽELEZNIC

V začetku se dela pri elektrifikaciji železniškega vozlišča v Reki. To bo prvo delo te vrste v naši državi sploh. Elektrificirali bodo dobršni del prog okoli reškega železniškega vozlišča. Ta gradnja bo dala mnogo izkušenj gradbenemu vodstvu in strokovnemu delavstvu pri tem poslu, poleg tega pa bodo črpalke izkušnje za nadaljnje delo številne naše tovarne, ki bodo izdelale prečni del vseh naprav za to moderno preureditev naših železnic.

VETER PODIRA GOZDOVE

Pred kratkim je vihar močno razsajal v naših obmorskih krajih. Hud veter je divjal tudi v predelih Jelovice in Pokljake na Gorenjskem, kjer je na izpostavljenih mestih podrl okoli 2000 kubičnih metrov smrek.

BIVSI ČESKI MINISTER NA OBISKU PRI MARŠALU TITU

Pretekli petek dopoldne je sprejel Maršal Tito v Beogradu bivšega čehoslovaškega podpredsednika vlade in ministra Bohumila Laušmana, ki se nahaja v emigraciji.

PREDOR BREZ HRIBA

Na železniški progi Zagreb-Reka v bližini Zalesine so začeli graditi predor, ki pa ne pelje skozi hrib kakor je to običaj, temveč je narejen na prostem. Zgradili so ga zaradi tega, ker se zemeljske plasti tamkaj premikajo in obstoja nevarnost zasipavanja proge in tudi morebitne nesreče. Ko bo predor zgrajen bo možnost nesreče zmanjšana, »prosti« predor sam pa bo v doglednem času prekrila zemeljska plast, ki se neprestano giblje proti progi in bo tako nastal resničen predor.

HIDROCENTRALA V VUZENICI HITRO RASTE

Hidrocentrala, ki jo gradijo v Vuzenici na Dravi, hitro napreduje. Desni del pregrade je že končan in bodo v kratkem gradbišče preselili na levi breg Drave. Reka sama je speljana po novi strugi, da bo rečno korito prosto za gradbena dela. Tako nastaja nova centrala v vrsti predvidenih elektrarn na Dravi.

GOVOR TOVARIŠA BORISA KIDRIČA V ZAGREBU

Na zasedanju Glavne zadrzne zveze v Zagrebu je imel govor tudi zvezni minister tov. Boris Kidrič. V svojem obširnem govoru, ki so ga prinesli malone vsi dnevnik, je nakazal tri najvažnejše naloge. Prvič je omenil potrebo varčevanja, drugič boj zoper špekulacijo in tretjič potrebno znižanje cen kmetijskim pridelkom.

SKORAJ VES DENAR DOBLJENE POMOČI JE ŽE UPORABLJEN ZA NAKUP RAZNIH ARTIKLOV

Od 50 milijonov dolarjev, ki so jih zahodne velesile dale kot pomoč Jugoslaviji, je naša država porabila za nakup raznih potreb in artiklov že 45 milijonov dolarjev. Blago je nakupila v vseh državah, ki so nudile pomoč naši državi.

DVA DELAVCA IZ STOR STA OBVAROVALA LJUDSKO IMOVINO VELIKE ŠKODE

Pred dnevi sta dva delavca Zelarne Store, Karl Medved in Franc Voga rezala z varilnim aparatom velike kose prispelega starega železa. Med tem železom sta bili tudi dve 50 kg težki mini. Mislilec, da sta neškodljivi, sta se jih lotila. Toda hitro sta opazila, da je mina še »zdrava«, kajti sikati je začela in goreti. Ne meneč se za nevarnost, sta jo pograbila in jo odnesla v Voglajno, kjer je hip nato eksplodirala s strašanskim pokom. Doma vse šipe v Storaš so bile zdrobljene, vendar je srečni slučaj obvaroval oba delavca kakšne poškodbe. To je primer prisotnosti duha, globoke zavesti in čuta odgovornosti dveh delavcev, katerim ljudska imovina ni več tuja stvar.

cialističnega patriotizma in predanosti družbeni skupnosti; prav ob teh pa se bodo razbili vsi poskusi sovražnika, da bi zaviral ali celo onemogočil izgraditev socializma t. j. združbe svobodnih preživjalcev, ki ne bodo samo sami upravljali družbo, ampak tudi uživali v celoti plodove svojih naporov.

Dr. P. K.

KULTURNI PREGLED

„Savinjskega vestnika“

ŠPICARJEV

»POGUMNI TONČEK«

v Mestnem gledališču

(Ob premieri 16. novembra 1951)

V našem gledališču si je Gombač, eden od najmlajših njegovih članov, izbral kočljivo nalogo, vzgajati naš domači gledališki naraščaj s prirejanjem mladinskih in otroških iger. Pravim kočljivo, saj je to za režiserja posebno odgovorna naloga: izbirati takomenovane talente, jim takoj spočetka nazorno dopovedati, da je pot v gledališče težka in strma, da je treba za to stvar veliko ljubezni in prav zato tudi veliko žrtve, energije in še cele vrste drugih pogojev, izbirati in voditi te mlade ljudi k vedno večji izrazni moči, ne da bi jih pri tem precejenovali ali podcenjevali, to res terja vztrajnega, vestnega, sproščenega človeka. Poleg tega opravlja tak režiser za gledališče tudi izredno važno propagandno nalogo, saj napolnjuje hišo z novo publiko. Kriz je res z repertoarjem, še večji kriz kot z ljudskim, saj dobro pisati za otroke je še težje kot za odrasle. Zadnje čase smo se že kar navadili, da na vrat na nos po dolgem in počez udrihamo po mladini, češ, ni je v gledališču, ni je tu, ni je tam, tam pa, kjer je najmanj treba, tam je je pa preveč. To ni zmerom prav, še manj pa zmerom res. Če je zadnja leta ni bilo v gledališču, v dobi izredne demokratizacije, izredno nizkih cen na avtobusih, vlakih in v gledališču samem, potem smo temu krivi sami, če nismo znali gledališče narediti mladini mikavno. Priporočiti je treba, da mladega človeka prevzame, pretrese, prepriča in pritegne samo kvaliteta. Zato je ni bolj pohujšljive stvari kot kakšna slaba otroška igrice, povesti ali pesem ali uprizoritve.

Mislím, da bodo naši najmlajši sprejeli to igrice tako, kakor si jo režiser Gombač zamislil: kakor so jo igralci smiselno in ubrano igrali. Celo vrsta prizadevanj sodelavcev je pomagala režiserju, da uprizoritev naredi čim bolj privlačno. Tekst je spreminjal in dopolnjeval Fran Roš, znan po svoji otroški poeziji, z glasbo je opremil delo Avgust Cerer, s plesi Sonja Gorjančeva. Predstava je bila tako poleg drugega nekako revija domače zmogljivosti, le scena je prispevala Marjan Pliberšek. Predstava je počutila tudi pisatelji sam. Njegov tekst ni posebno zahteven, a vendarle učinkovit. Z Rošovo lahkotno in spretno verzifikacijo je delce pridobilo. Isto velja za glasbo in ples, o čemer pa naj spregovorijo strokovni poročevalci, saj prehaja te vrste glasbene spremljavo že kar v slog celjske mladinske in ljudske igre. Ob strani puščam tu vprašanje, v koliko je to v prid dramski učinkovitosti, poudaril pa bi rad trud in uspeh sodelujočih. — Petretičeve in Peera že poznamo. Peer ni samo dober pevec, ampak kaže smisel za dobro igranje, ima dobro in čisto izgovorjavo, dovolj močan glas, tudi dovolj tenek posluš za vsebino besede in kar že lepo razviti čut za mimiko in za gibanje v prostoru, torej dovolj, da se napoti z upanjem in prepričanjem v gledališko šolo, kar pa je mučna in dolga pot. Če bi rekel o Petretičevi, da je napredovala, nisem povedal ničesar. Mislím, da preizkuša še ni prebila. Ostali mladi igralci (Goršič, Lovšin, Kolar, Četina, Golob, Zadravčeva, Golobova) niso imeli priložnosti pokazati samostojno igrice, pokazali pa so kar lepo, morda celo preveč izučeno skupno igrice. To doseči ni lahko in je režiserju uspeh gotovo v veliko zadoščenje. In seveda tudi mladim igralcem: bilo je verjetno mnogo potrpljenja, mi pa smo veseli, ko jih vidimo na odru kar dovolj sproščene, naravne. Seve, marsikaj bi se

V Škofji vasi igravo

Po več ali manj daljšem premoru se je v Zadružnem domu v Škofji vasi dvignil zastor tudi pred domačimi igralci zbranimi v KUD »Bratov Dobrotinskih«. Za svoj nastop dne 18. t. m. so si zbrali Govekarjev prevod Fr. Ks. Svobode vesele trodejanke »Poslednji mož«.

Igrali so znani škofjevaški igralci in tudi sicer vneti aktivisti na polju ljudske prosvete: oba Vidmajerja, Kožuh Julko, Zagorčen Lovže, Prekoršek B. ter Krivec Mia, Okorn Toni, Gradišnik Breda, Drač Erna in Brenc Marjan. Sceneriji je prispevalo tudi celjsko Mestno gledališče.

Zelimo si, da bi škofjevaški igralci kmalu zopet nastopili ne sebi in občinstvu le v razvedrilo, temveč da bi svojo poštenost in voljnost posvetili tudi umetniško zahtevnejšemu in kulturnoprosvetno pomembnejšemu delu.

Kakor čujemo je na vrsti Špicarjeva »Miklova Zalac«. Ni dvoma, da bomo tudi ob tej uprizoritvi upravičeni izreči tovaršem toplo priznanje.

zagrabili bi ga za njegovo kodeljo in ga zlasali, tako je bil grd in hudoben. pa kaj, ko smo se ga pa bali. Nič bolj dobrodušen ni poniglavi vratar (Peter Božič), da bi ga! A obema k sreči stoji za vratom — malce pretrpek — bel kralj (Milan Furman), ki ga ves ta bajni svet uboga na migljaj. Vsi bodo otrokom ostali v spominu in otroci imajo čudovit spomin! Isto velja za blesteče vilinske prikazni, med katerimi se je z individualno igrice odlikovala Vrečkova, Vida Vojkova s plesom, ostale (Kozoderčeva, Cvahetova, Veselakova, Mačkova, Ramskuglerjeva in Volgemutova) pa s petjem. In da je bajka pocukrana še s pravljico, nas počasti še čarovnica (Božičeva) — v tem primeru izjemoma drži z junakom Tončkom — in njeno spremstvo hudički, ki niso prav nič strašni, ampak sila prikučni in plešejo kakor pravi virački. Mnogo šo se naučili, odkar smo jih nazadnje videli v manjši strašljivi podobi (Lovšinova, Tončičeva, Vrečkova, Blaznikova, Azmanova, Podpečanova). Da, skoraj bi pozabil na stara dva, saj ni čuda, ko sta oba posebljeni dobroti: mater (Červinkova) in berača Jernača (Sedej). Posebno je užigal Jernač, bil dobrodušen, tople, ves tak, kakršnega otroci radi poslušajo in kar je še važnejše, radi mu verjamejo. Kaj hoče še več, kaj hočemo še več?

T. O.

Koncert violinista Dobronyja

Po sijajni otvoritvi koncertne sezone v Celju z Verdijevim Requiemom v izvedbi Slovenske filharmonije iz Ljubljane v preteklem mesecu, je dne 7. t. m. sledil violinisti koncert Ljudovita Dobronyja, znanega ne le v največjih koncertnih dvoranah po naših domovini, marveč tudi širom po Evropi.

Njegov program, ki ga je izvajal v dvorani bivšega Narodnega doma, je obsegal skladbe skladateljev, ki jih glasbena zgodovina navaja med predstavniki glasbene romantike ali pa vsaj med onimi, ki niso brez novoromantičnih vplivov. To so bili Edvard Grieg (Sonata c-mol), eden naznamenitejših skladateljev norveške glasbene romantike, ki je med Norvežani najboljše izražal ljudsko motiviko: Saint-Saëns (Uvod in rondo capriccioso) iz čigar del veče francoski duh z vsemi svojstvi narodnega značaja; Fran Lhotka, (Zetelačka), ki je hkrati zastopal domače glasbenike in ki nam je bolj znan po svoji baletni glasbi (Vrag na vasi, Srednjeveška ljubezen in Lok), čigar skladateljski izraz izhaja iz pozne romantike, a si je prisvojil mnogo modernih izraznih sredstev ter Isaac Albeniz, ki je v svojih delih združil domačo, to je špansko glasbeno folkloro s francoskim stilom; izvajani Tango je žel največji aplavz.

Naslednji trije avtorji s koncertantnega programa se pogosteje kot skladatelji omenjajo v poglavju poustvarjalne umetnosti med svetovnimi violinistami. To so bili Fritz Kreisler, oboževani Nicolo Paganini, naj-

večji violinist vseh časov, ki nam ga je umetnik predstavil s Sonatino ter z dvema skladbama Pablo de Sarasate iz francosko-belgijske šole, ki jo glasbeni svet pozna med drugim po težnji za največjo intonacijsko čistostjo in zvočnim čarom.

Od izvajanih del je Griegovo c-mol Sonato bolj redko zaslediti na programih violinistov koncertov; pri vsej eksaktni igri, smo vendar imeli občutek, da nam violinist ni do kraja posredoval tistega, kar je komponist v skladbo vložil. Razen te skladbe je vse ostale koncertant igral na pamet. Saint-Saënsova skladba je zlasti glede tehnike zelo zahtevna in se je zaradi tega lotevajo res le najboljši violinisti. Gost je pri tej kompoziciji dokazal, da obvlada instrument popolnoma. Vsi ostali komadi za več ali manj razgledano koncertno publiko niso pomenili novosti, saj so običajno na programih vseh violinistov — bodisi zaradi njihove melodijske privlačnosti.

Umetnik je dodal še nekaj komadov, ki pa niti v pogledu vsebine, niti v pogledu izvajanja niso presegli umetnikovega oficelnega programa.

Klavirsko spremljavo je opravil Fredy Došek — zelo dobro; posebne pohvale vredna je bila spremljava Griegove Sonate.

Koncertu je prisostvovala številna koncertna publika, kar govori za dobrodošlost tudi take vrste koncertov, čeprav le-ta ni do kraja poplačal njegove pričakovanja.

-e-

Lakomnost in druge »čednosti« v celjskem farovžu

Kakor smo zvedeli, je javno tožilstvo v Celju izvršilo preiskavo v župnišču pri dr. Kovačiču Petru, opatu iz Celja, na osnovi prijave Poverjenstva za finance MLO Celje. Pri preiskavi so se ugotovili ogromni dohodki opata Kovačiča, kakor tudi, da je dr. Kovačič razpolagal velike vsote denarja po vsej državi na različne naslove. Po zaključni preiskavi bomo poročali z natančnejšimi podatki o finančnem poslovanju opata Kovačiča. Obvestiti hočemo le javnost o verski nestrpnosti opata in njegovi nedopustni branjariji itd.

Zanimivo je pri tem, da je opat pred kratkim zaprosil pri PNZ MLO Celje, da sme pobirati prostovoljne prispevke po celjskih cerkvah. Skliceval se je na revščino, v kateri živita opatov organizirani v cerkovnik Leskošek ter zaprosil PNZ naj mu dovoli pobiranje prispevkov, ker je socialno čuteč človek. Iz nepopolnih številsk s katerimi razpolagajo preiskovalni organi je razvidno, da če bi hotel biti socialno čuteč človek do svojih službenec, bi lahko bil, neodvisno od pobiranja denarnih prispevkov, ker vsote denarja, s katerimi opat razpolaga, so velike. Če bomo primerjali njune dohodke z dohodki »prečastitega gospoda opata«, bomo videli, ali je bila njegova prošnja umestna, oziroma, ali bi le prostovoljni prispevki olajšali položaj službenec.

Opat se ni omejil na zaslužek, kate- reza je dobil za opravljanje maš, pogrebov, krstov, porok, temveč je tudi posegel po zbiranju prostovoljnih prispevkov, za kar ni imel tozadevnega dovoljenja. Poleg tega se je bavil tudi

z branjarijo ali trgovino. Prodajal je rožne vence, podobice itd., ki mu jih je dobavljala Plantarič Jožefa iz Tržiča na Dolenjskem. Vsote denarja, katerega ji je pošiljal so bile velike. Bil je slab plačnik. Plantaričeva ga je morala večkrat opominjati, kar kaže, da opat ni resno jemal Kristusovega naročila: »Glejte in varujte se vsake lakomnosti.« (Sv. Luka 12, 15—27).

V cerkvi včasih verniki kaj pozabijo ali izgubijo. Pri gospodu opatu so preiskovalni organi našli osem denarnic, nekatere že plesnive. Dveh denarnic, od Hren Ivana iz Celja, v kateri je bilo 151 din in listek z naslovom, Hacin Pavle z osebnim izkaznico in 500 din, ni vrnil kljub temu, da je vedel za lastnika. Neka ženska je našla v mestu zlat prstan in mu ga prodala. Opatu se ni zdelo vredno prijaviti pristojnemu uradu. Šele po preiskavi je javil s prižnice, naj se lastnik prstana javi pri njemu. Ko se je ta javil, ga je napotil k javnemu tožilcu, kjer se sedaj nahaja najdeni, ali bolje odkriti zlat prstan. Res, ne vemo, zakaj tega ni prej storil, da je to vse prej kot pa lepo, je gotovo. Saj za duhovnega gospoda gotovo tudi ni lepo, če oblasti prikrije vojaški telefon, ki so ga tudi našli pri njemu. Verjetno bo marsikdo rekel, da so to samo malenkosti. Ali ne bi pri tem vneti služabnik božji, ki komuniste zmerja z »drhaljo«, prišluhnil božji besedi, ki pravi: »Kdor pa je v najmanjšem kričanju, je krivičen tudi v velikem. In če pri tujem niste bili zvesti, kdo vam bo dal to, kar je

Or ošnova knjiga »Celje s saledjem«

K o čeni, ki jo je 17. novembra »toc objavil na tem mestu, bi rad napisal nekaj pripomb.

Ko sem se odločil, da napišem to delce, mi niti na misel ni prišlo, da bi posnela Nemca Baedekerja (ki sicer ne predstavlja nikakega viška) ali našega mojstra Badiuro. Izvršil sem samo željo, ki sta jo avgusta 1946 izrekla ljudska odbora za Celje mesto in Celje okolico, naj napišem spis, iz katerega bi vsak Celjan pa tudi vsak tujec mogel v glavnih potezih spoznati prirodne in zgodovinsko-kulturne posebnosti celjskega mesta in njegove pokrajine. Na sestanku, ki se je v ta namen vršil, so mi dali tudi navodilo, naj pišem popolnoma poljudno, naj upoštevam narodopisne posebnosti in narodnoosvobodilno borbo.

Po tem in po poznavanju predmeta, ki sem si ga pridobil z dolgoletnim zanimanjem za celjsko zgodovino, sem se ravnal, ko sem v jeseni 1946 delce pisal. Tedaj se nismo imeli nikake muzejske zbirke NOB in sem na tem področju deloma oral ledino, česar ocenjevalec niti opazil ni. Veseli me, da je sedaj v mestu gradivo, ki omogoča globlji pogled v herojsko dobo naše narodne zgodovine. Po sili okoliščin sem upošteval zlasti prirodo, v kateri živimo, zgodovino, ki je za nami, in kulturne spomenike, ki so nastali na našem ozemlju. Vem, zanimivi bi bili tujsko-prometni podatki, koristni bi bili zlasti tujcem, ki obiščejo Celje ali kak drug kraj v celjski pokrajini. Toda postregel bi bil lahko samo s spremeljivimi navedbami. Sicer pa daje tujem »Putnik« potrebna tujsko-prometna pojasnila. Ocenjevalec nasvet »najprej živi in potem modruje«, meri gotovo na naše gospodarstvo, toda kdo bi mi bil v dobi revolucijskega presnavljanja mogel in smel dati podatke o tovarnah. Tako sem jih samo navedel in podal to in ono o njihovem nastanku. Vem, da že od nekdaj hodijo tuji ravnodušno mimo tovarn, zlasti če jih privede v kraj želja po odmoru, ki si ga laže pridobije v bližini kulturnih spomenikov kakor v tovarnah, kjer vse vre in kipi.

Ocenjevalec je sicer ugotovil, da nisem imel želje, biti nekaj skromen Baedeker, preželi je pa, da tudi nisem imel namena, napisati znanstveno delo. Kakor da bi vmes ničesar ne bilo! Zalobništvo je sicer natisnilo na prvem listu navedbo, da je delce prvi zvezek Znanstvene knjižnice, ki jo je nameravalo izdajati. Jaz sem to stvar smatral za nepomembno, deloma tudi zato, ker je v delcu kljub njegovi poljudni obliki vendarle precej ugotovitev. Ki sem jih jaz zares prvi izrekel. Ali je ocenjevalec to opazil, tega ne vem, ker mi ni znano, kako globoko je pogledal v celjsko zgodovino. Zdi se mi pa, da v sebi samem ni predelal borbe, ki smo jo na celjskih tleh bili Slovenci v desetletjih pred prvo svetovno vojno. Ta borba je bila zares nacionalna, če-

tudi se je opirala na realne gospodarske temelje. Sociologija, tudi marksistična, dovoljuje prenos težišča z glavne, prvotne, na stranski, drugotni smoter. Nemci so se zaganjali v nas predvsem iz nacionalnega šovinizma in idejnega imperializma. Umevno je, da ta doba pri nas še ni dovoljno obdelana, toda jaz sam sem objavil o njej večje število deloma obsežnejših spisov, v katerih sem se dotikal tudi gospodarskih vprašanj. Skoraj nenačeto je pa vprašanje, kako se je ta doba odražala v budivti razredne zavesti našega delavstva, ki je bilo pod pritiskom nemškega kapitala. Ko bo dovoljno preiskano, bomo imeli pred seboj nekaj mučnih pa tudi precej bodrilnih dejstev.

Popolnoma zavračam ocenjevalčvo trditev, da delce ni pregledno. Nasprotno, do podrobnosti sem ga logično premislil, seveda, komur pokrajina ni znana, se bo moral poslužiti dodanih zemljepisnih skic, ki jih ocenjevalec ne omenja. Ker nisem mislil na nekaj turistični leksikon, pa krajevnega kazala nisem dodal.

Ocenjevalec dela veliko krivico, ko trdi, da za našo pokrajino razen Seidla in Kočeka nimamo ničesar. Na lanskem zborovanju slovenskih zgodovinarjev, ki je bilo v Celju in Laškem, sem dve uri poročal samo o celjskem zgodovinsko. Marsikatero stvar, ki si jo ocenjevalec želi, lahko najde v Krajevnem leksikonu, ki ima tri nemške predhodnike. Ko se bo socialistični red popolnoma ustalil, bo nastopil čas za novo tako delo, ne samo za slovenskega Baedekerja, Zakaj bi se ponizevali s trditvijo, da smo v tej stvari sto let za Nemci. Zares smešno!

Ako bi ne bila nastala druga svetovna vojna, bi bil že pred osmimi leti izšel četrti, zaključni zvezek »Zgodovine Celja«, ki bi bil obsežnejši od prvih treh in obdelal na popolnoma izvirnem gradivu. Vojna mi je trud uničila. Ko dokončam svoje sedanje delo, ki sega na drugo področje, se bom ponovno lotil novejšo zgodovine Celja in njegove pokrajine, pri tem tudi na NOB ne bom pozabil. Vesel bi seveda bil, ako bi se še kd drugo lotil tega dela. Vse je odvisno od mojega zdravlja. Tudi službeno delo mi jemlje mnogo časa. Za dva, tri naenkrat pa delati ne morem.

Savinjske Alpe so na periferiji celjske pokrajine in za obsežnejše obravnavanje nisem imel prostora. Tudi se je leta 1946 turizem šele obnavljal. Hotel sem na planine le bolj opozoriti. Gotovo bi zaslužile poseben planinski priročnik. Doslej so tako delo opravljali pravi planinci. Sedaj bi bil zanje najbolj pripraven in poklican ocenjevalec mojega delca. V teoriji in praksi zavzema najvidnejše mesto v planinstvu Celja in njegove pokrajine, vrh tega ima pero, ki mu je popolnoma pokorno. Seveda, laže je pisati oceno kakor knjigo.

J. Orožen

Ali že veste,

DA SMO ŽE ZOPET ? ZNIZALI CENE!

Obveščamo cenjeno občinstvo in stranke, da smo ponovno znižali cene našim uslugam. Cene so naslednje:

brilje	15 din
striženje	20 din
trajna ondulacija	220 din
vodna ondulacija	50 din
pranje glave	30 din

Postrežba hitra in solidna! Cene so konkurenčne! Za obisk se priporočajo:

Brivnice v Stanetovi ulici 8, Prešernovi ulici 12 in Mariborska 12 in Česalnica Mariborska 12, Česalnica Stanetova 8.

Delovni kolektiv mestnih brivnic in česalnic, Celje

suje. Tudi to je gotovo, da ga gospod opat in tisti, ki jim ga je pošiljal niso zaslužili: v potu svojega obraza.

Da bi le tako bila kot ljudska oblast strpna in demokratična cerkev, kadar in kjer se je polastila kraljstva tega sveta! Jasno je, da je tak čuden odnos do ljudske oblasti dr. Kovačiča znan tudi škofu-dr. Držečniku, saj je njegove prošnje reševal in kasiral pristojbine, ki so jih nepočakani ženi in neveste škofiji za rešene prošnje plačali. In vendar ne reče nič, raje molči h grehu. Greh na greh! Kar s Kristusom bi ljudstvo posvarili: »Varujte se pismoukov, ki hodijo v dolgih oblačilih in imajo radi pozdrave na trgih, med tem hinavsko opravljajo svoje molitve.« (Sv. Luka, 20, 41—47) Kako so dejanja teh gospodov različna od njihovih besed.

-k

